

Lisa 2. Mõisted

1. **Eriala** – kitsamalt piiritletud (tehnika, kunst, bioloogia vm) tegevusala, mille teadmised ja oskused omandatakse harilikult õppimise teel.
2. **Hariduse ökosüsteem** - hõlmab mingi piirkonna (nt Eesti või kohalik kogukond) haridusvaldkonna institutsioonide, töötajate, õppijate ning kõigi teiste institutsioonide ja inimeste võrgustikku, nende vahel olevaid suhteid ning selle võrgustiku liikmetel kasutada olevaid erinevaid ressursse.
3. **Hindamine** – info kogumine ja otsuste langetamine õppijate õppimise kohta, sh nii protsessi kui ka tulemuse analüüs ja tagasisidestamine arengu toetamise eesmärgil.
4. **Innovatsioon** – süsteemne uudsete tõhusate protsesside ja lahenduste loomine ning rakendamine.
5. **Juhendaja** – inimene, kes toetab kolleegi tema arenguteel läbi ettenäitamise, abistamise ja nõustamise.
6. **Karjäärirtee** – professionaalne arengutee, mis hõlmab hariduse, tööalaste kogemuste, oskuste ja teadmiste kujunemist ning ametialaste eesmärkide saavutamist elu jooksul. Karjäärirtee võib olla lineaarne (nt ühes kindlas valdkonnas järjestikuste ametikohtade kaudu edasilikumine) või dünaamiline, hõlmates valdkondadevahelisi liikumisi ja erinevaid rolle.
7. **Konfidentsiaalsus** – turvaprintsiip teabe kaitsmiseks volitamata juurdepääsu, avalikustamise või väärkasutuse eest. Volitatud juurdepääs seisneb õigusliku aluse olemasolus. See tagab, et tundlik teave on kättesaadav ainult neile, kellel on selleks õigus, aidates säilitada usaldust ja andmete turvalisust.
8. **Koostöö** – protsess, mille käigus kaks või enam isikut, rühma või organisatsiooni töötavad koos ühiste eesmärkide saavutamiseks. See põhineb vastastikusel suhtlemisel, teadmiste ja ressursside jagamisel ning üksteise toetamisel.
9. **Koostöökultuur** – organisatsiooni, rühma või kogukonna väärtuste, hoiakute ja käitumisnormide süsteem, mis soodustab eesmärgipärast, avatud ja tulemuslikku koostööd. See tugineb vastastikusele austusele, usaldusele ja ühiste eesmärkide saavutamisele. Tõhus koostöökultuur toetab nii individuaalset kui ka kollektiivset arengut, luues keskkonna, kus igaüks saab anda oma parima panuse.
10. **Koostöövõrgustik** – struktureeritud koostöövorm, kus mitu isikut, organisatsiooni või rühma teevad teadlikult ja pikaajaliselt koostööd.
11. **Mentor** – inimene, kes toetab kolleegi tema arenguteel läbi dialoogi ja koostöise õppimise.
12. **Meetod** – eesmärgipärane süsteemne korratav tõenduspõhine lahendusviis ülesande täitmiseks.
13. **Metoodika** – keerulise ülesande lahendamiseks kasutatav kokkulepitud meetodite jada.
14. **Organisatsioonikultuur** – väärtuste, normide, hoiakute ja põhimõtete kogum, millest organisatsioon lähtub oma igapäevases tegevuses.
15. **Pedagoogiline asjatundlikkus** – vajalike teadmiste, oskuste, kogemuste ja hoiakute kogum, et viia läbi õppe- ja kasvatustööd professionaalselt, efektiivselt ja vastutustundlikult, rakendades kaasava hariduse põhimõtteid.
16. **Pedagoogiline teadmus** – õpetajate teadmised ja oskused, mis on seotud õppimise, arengu ja õpetamisega. Pedagoogiline teadmus on dünaamiline ning areneb õpetaja igapäevase töö refleksiooni ja professionaalset arengut toetavate tegevuste kaudu.
17. **Pädevus (ehk asjatundlikkus ehk kompetentsus)** – edukaks tegevuseks vajalik teadmiste, oskuste, kogemuste ja hoiakute kogum.
18. **Refleksioon** – kognitiivne protsess, mille kaudu õpitakse kogemustest individuaalse uurimise käigus ja koostöös teistega. See soodustab sügavat õppimist, aitab luua keerulisemaid ja integreeritud teadmiste struktuure ning seeläbi on teadmised paremini kättesaadavad ja kasutatavad. Refleksioon toimub kirjeldamise, hindamise ja eri vaatenurkadesse suhestumise kaudu ning enda kogetu sidumisel teiste kogetu, teoreetiliste seisukohtade ja uuringutes leituga.
19. **Tagasiside** – protsess, milles õppijad või õpetaja mõtestavad iseseisvalt või koostöisel õppetegevusega seotud teavet ning kasutavad seda õppimise või õpetamise edendamiseks.
20. **Teadus- ja tõenduspõhisus** – teaduspõhisus tähendab, et teadmised, otsused või meetodid põhinevad teaduslikul uurimistöö ja teaduslikel teooriatel. Teaduspõhisuse eesmärk on vältida subjektiivsust, uskumustel põhinevaid järeldusi või spekulatsioone. Tõenduspõhisus viitab praktikale või otsustele, mis põhinevad usaldusväärsetel tõenditel. See mõiste rõhutab konkreetse ja kontrollitava informatsiooni kasutamist. Tõendid võivad pärineda andmetest või muudest teaduslikult kontrollitud allikatest.
21. **Tegutsemistasandid** – rahvusvaheline; riiklik (nt ekspertrühmad); piirkondlik (nt maakonna aineühendus, töörühm); kogukondlik (nt koostöö kohalike ettevõtjate või avaliku sektoriga); organisatsiooniline (sh koostöö töötajate, õppijate ja lapsevanematega).
22. **Tegevusuuring** – praktiku uurimus, mille eesmärk on leida lahendusi igapäevatöö probleemidele või testida uusi meetodeid selleks, et õpetajana kasvada ning oma õpetamist arendada.
23. **Turvaline ja kaasav keskkond** – keskkond, kus kõik õppijad tunnevad end väärtustatuna, turvaliselt ja aktsepteerituna. Turvalises ja kaasavas õpikeskkonnas märgatakse, austatakse ja arvestatakse igaühe eripära (nt sugu, rass, kultuur, erivajadus), mõtteid ja tundeid.

24. **Uurimuslik lähenemine** – individuaalne või koostöine protsess uute teadmiste omandamiseks ja rakendamiseks, tehes seda probleemide püstitamise, küsimuste küsimise või hüpoteeside sõnastamise, nende vastuste leidmiseks uuringu kavandamise ja läbiviimise ning tulemuste analüüsimise, tõlgendamise, esitamise ja arutelu kaudu.
25. **Üldpädevus (ehk võtmepädevus)** – ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused, mis on olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevusi kujundatakse formaal- ja mitteformaalõppe tegevuste kaudu õpetajate ja teiste spetsialistide ning kodu koostöös.
26. **Õpistrateegia** – eesmärkide ja võtete kogum teadmiste ja oskuste omandamiseks ning õpitava töötlemiseks. Õpistrateegiad on tegevused, mida õppijad rakendavad, et õpitavat paremini mõista, meelde jätta ja hiljem kasutada. Tõhus õpistrateegia on eesmärgipärane ning toetab sügavat õppimist, s.o uue materjali mõistmist ja seostamist varasemate teadmistega.
27. **Õpikogukond** – professionaalne rühm, mille liikmed täiustavad koostöisel oma õpetamispraktikaid ja erialaseid pädevusi.
28. **Õppevara** – õppes kasutatav õppekirjandus (õpikud ja töövihikud, sh digitaalsed), õpirakendused, näit-, töö- ja abivahendid ning abimaterjalid.
29. **Õppija eripära** – õppija individuaalsed omadused, mis mõjutavad tema õppimist, motivatsiooni ja võimekust ning millega tuleb õppeprotsessi kavandamisel arvestada.
30. **Õppijate võimestamine** – õppijate toetamine enda tugevuste ja oskuste märkamisel, arendamisel ja kasutamisel.